

Nr 138.

Av herr **Holmgren**, om anslag till Svenska brandskyddsföreningen och till en av föreningen utgiven tidskrift.

Enligt Sveriges officiella statistik hava under senast statistiskt behandlade tioårsperiod d. v. s. 1918 till 1927 försäkringsbolagen utbetalat 357 miljoner kronor för i Sverige inträffade eldsvådor. Därtill kommer, att eldsvådorna ofta drabba dem, som ej alls hava försäkrat, t. ex. svenska staten, eller försäkrat för lågt, varjämte det genom eldsvådorna uppkomna avbrottet i industriidkares och affärsinnehavares m. fl. rörelse åstadkommer betydande förluster. Gjorda beräkningar tyda på att de verkliga brandskadeförlusterna äro omkring 25 % högre än de utbetalade brandskadeersättningarna, d. v. s. eldsvådorna hava under nyssnämnda tioårsperiod åstadkommit skadegörelse på icke mindre än 450 miljoner, d. v. s. 45 miljoner kronor om året.

Genom den allt mer drivna mekaniseringen, större användning av eldfarliga oljor och elektricitet ökas brandskadeanledningarna, och skulle svenskarna drabbas proportionsvis lika mycket av eldsvådor som inbyggarna i U. S. A., skulle brandskadeförlusterna i Sverige ökas med ännu 100 miljoner om året.

Brandskyddsproblemet är sålunda av ingalunda oviktig nationalekonomisk betydelse.

Av den numera i Sverige förda brandskadeostatistiken framgår, att minst hälften av eldsvådorna bero på slarv och okunnighet.

De stegrade brandskadeförlusterna — t. o. m. 1917 uppgingo de i Sverige utbetalade brandskadeersättningarna till i medeltal endast 15 miljoner kronor årligen — hava medfört att i ett stort antal länder bildats brandskyddsorganisationer med huvudsaklig uppgift att genom upplysningsarbete och propaganda söka nedbringa nyssnämnda förluster eller åtminstone hejda deras starka stegring. I U. S. A. finnes sålunda sedan länge en med rikliga penningmedel utrustad brandskyddsförening. År 1918 bildades Svenska Brandskyddsföreningen, och övriga nordiska länder hava liknande organisationer, delvis efter svenskt mönster.

Dessa ideellt arbetande brandskyddsföreningar hava ofta ganska betydande statsunderstöd. Så har riksdagen årligen understött brandskyddet i Finland med 300,000 mark, varav största delen utgår till brandskyddsföreningen, i Danmark har brandskyddskommitténs statsunderstöd, som förut utgått med 5,000 kronor, höjts till 8,000 kronor, i Frankrike åtnjöt brandskyddsorganisationerna förra året ett statsbidrag av 200,000 francs,

varjämte en permanent statlig brandskyddskommitté tillsattes under civilministerns ordförandeskap o. s. v.

I Sverige däremot har brandskyddsföreningens upplysnings- och propagandaverksamhet föga understötts av statsmakterna. Statsbidraget, som 1920 uppgick till 4,000 kronor, har sedermera utgått med endast 400 à 1,000 kronor som bidrag till föreningens tidskrift. Den, som studerat föreningens verksamhet, inser dock, att föreningen under sin tioåriga tillvaro utträttat mycket, som är av betydelse för staten. Föreningen, som har omkring 3,000 medlemmar inom alla yrken och samhällsklasser, har drivit upp sin tidskrift, som gratis utdelas till medlemmarna, till en av Europas största på området, föreningen har sänt ut över 300,000 broschyrer, anordnat en mängd filmföreläsningar och föredrag med varningar mot slarv med elden o. s. v.

Enligt underdånig skrivelse av den 15 oktober 1929 har föreningen, som för närvarande arbetar under ogynnsamma ekonomiska förhållanden, begärt ett statsbidrag av 5,000 kronor. I denna skrivelse framhålles bland annat, att detta statsbidrag skulle sätta föreningen i stånd att till omkring 300 läroanstalter, samtliga militära förläggningsplatser och dylikt ställa undervisnings- och propagandamateriel till förfogande, i större utsträckning än hittills anordna föredrag för skolungdom och dylikt.

Det torde ej kunna förnekas, att en väl skött undervisning och propaganda på brandskyddets område i viss mån är ett riksintrasse. Ovan har visats, att eldsvådorna medföra svåra ekonomiska förluster. Därtill kommer att de ofta ge anledning till omfattande arbetslöshet, varigenom brandskyddet även har sin sociala betydelse.

Staten har även en direkt ekonomisk anledning att gynna brandskyddssträvandena i större utsträckning än hittills. Som bekant har statens egendom, som i regel ej är brandförsäkrad, under senare år drabbats av ganska betydande eldsvådor, framförallt inom militära etablissemang. Hos kommunikationsministern har Svenska Brandskyddsföreningen begärt utredning om storleken av dessa förluster under det senaste decenniet. Denna utredning, som ej ännu slutförts, torde ge vid handen, att de årliga brandskadorna på staten tillhörig, ej försäkrad, egendom uppgått till omkring 1,000,000 kronor. Då det är att antaga, att systematiskt bedriven brandskyddsverksamhet skulle kunna avsevärt minska dessa förluster, synes det vara väl använda pengar att möjliggöra densamma.

Med anledning av vad ovan anförts, får jag härmed föreslå,

att riksdagen ville besluta att för budgetåret 1930/1931 såsom bidrag till Svenska Brandskyddsföreningen och såsom bidrag till utgivandet av tidskriften Brandskydd anvisa ett extra anslag av kronor 5,000 under de villkor, som omnämnas i föreningens underdåniga skrivelse av den 15 oktober 1929.

Stockholm den 20 januari 1930.

Bj. Holmgren.